

et andet; dette gælder for den retslærde Dommer saavel som for Lægmanden. Man kan ikke fritage Lægmanden derfor, men naar alt kommer til alt, er det vel ogsaa et Spørgsmaal, om man skulde ønske ham frigjort derfor. Man skal ikke ønske tendentiøse Dommere, men man skal heller ikke ønske, at der sidder en Mand paa Dommersædet, hvis Sind er uimodtageligt for de Strømninger, der gaa gennem de Lag af Befolkningen, i hvilke sigtede har faaet sin Udvikling, de Strømninger, under hvis Paavirkning han har foretaget de Handlinger, som han anklages for. — Spørgsmaalet om Nævningeinstitutionen afgøres ikke i dette Øjeblik af Folketinget, det afgøres af Verdensudviklingen; vi kunne fremsætte nogle sporadiske Udtalelser for og imod, men jeg er overbevist om, at den Del af Verdensudviklingen i saa Henseende, som er naaet til Danmark, er saa kraftig og har fremkaldt en saadan fast Opfattelse, at man ikke nu i sidste Øjeblik, da man nærmer sig til Reformen, vil give sig de Argumenter i Vold, som lige siden Nævningeinstitutionen for over 100 Aar siden sprang over Kanalen til Kontinentet, har lydt imod den. — Det ærede Medlem angreb ogsaa Nævningeinstitutionen efter Forslaget her ved at sige, at det er for faa Sager, hvori Nævninger komme til at dømme. Jeg kan kun sige dertil, at vi efter vort Forslag netop stræbe efter at faa Nævningerne til at dømme i det størst mulige Antal Sager, særlig saadanne Sager, hvor der er Trang til Lægmands Kendelse. Min ærede Kollega i Ordførerskabet, under hvis Omraade en stor Del af de fremsatte Bemærkninger vil falde, vil utvivlsomt tale saavel om dette Punkt som om, hvad vi have indført i Lovforslaget for at gøre Forsvaret for den sigtede til en virkelig Velgering for Samfundet og en virkelig Støtte for den, der er anklaget. — Naar det ærede Medlem til sidst som et Argument mod den hele Reform siger, at den vil virke søvndyssende — han brugte just ikke dette Udtryk, men det var det, han mente, han mente, at vi alle slaa os til Ro og lade 5 være lige —, saa kan det siges ved enhver som helst Reform, at man kan have den Frygt, at det bliver Virkningen; men er der nogen Grund til at have den Frygt i dette Tilfælde? Ikke i mindste Maade. Tværtimod, naar man lader en meget stor Del af Folket, der ikke hidtil har været aktivt deltagende i Retsplejen, herefter blive det, saa har man en Betryggelse for, at Befolkningen ikke vil slaa sig til Ro med det, der er op-

naaet, men vedblive i stigende Grad at have Interesse for, hvad der foregaar ved Domstolene. Det ærede Medlem indledede sit Foredrag — og hermed vil jeg slutte disse faa Bemærkninger — med at sige, at man ikke skal være bunden ved, hvad Grundloven har sagt for 50 Aar siden. Der er heri en Streng, som lyder samstemmende med noget hos mig. Det er nemlig det, at jeg tror, at man, den Gang man gav Grundloven, havde gjort bedre for Udviklingen ved at lade denne Bestemmelse være udelukket. Thi jeg er overbevist om, at Nævninger faa vi, enten de staa i Grundloven eller ej, og jeg tror, at vi i de 50 Aar, til megen Gavn, vilde have foretaget større delvise Reforme i Henseende til Rettergangen, hvis vi ikke havde haft dette Paabud, der alle Tider skaffede Modstanderne af et Fremskridt det Argument paa Haanden, at vi stode jo over for en almindelig Retsreform. For saa vidt er der nogen Samstemning mellem det ærede Medlems Opfattelse og min Betragtning. Men denne Betragtning, som jeg nævner her, underkender jeg selv Værdien af. Thi at være 50 Aar bagklog er intet imod at være en forstandig Mand i det Øjeblik, da Handlingen skal gøres. De Mænd, som vedtog Grundloven, gjorde et fortrinligt Arbejde og satte ogsaa paa dette Punkt i og for sig fortrinlige Bestemmelser ind. At man 50 Aar derefter og efter Fejltrin og Famlen i Løbet af dette halve Aarhundrede kan sige, at vi maaske vare komne noget videre, hvis vi ikke havde haft hint Paabud, det er en ringe Indvending. I det væsentlige, nemlig dette, at vi ikke skulde være bundne ved Grundloven, modsiger jeg paa det bestemteste det ærede Medlem. Selv om jeg ikke ansaa Nævninger for den gode Institution, som jeg anser dem for at være, vilde jeg dog sige, at er et Paabud derom for 50 Aar siden blevet sat ind i Grundloven, og have vi i det forløbne halve Aarhundrede indrettet vort Liv derefter, have vi taget Ulemperne ved, at vi have haft denne Bestemmelse, saa skulde vi ogsaa nu tage Goderne derved. Der er ikke alene noget forsvarligt i at handle saaledes, der er noget folkehæderligt i, at vi holde de Løfter, som en tidligere Generation har nedlagt i Forfatningen. Jeg siger derfor i stærk Modsætning til det ærede Medlem: Vi bør holde det, som staa i Grundloven, og jeg føjer blot til, at var det ikke blevet sat ind i Grundloven, saa er jeg overbevist om, at vi vilde have udført det uden dette Paabud.